

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

2. dubna 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Článek 101 odst. 1 SFEU – Karetní platební systémy – Mezibankovní dohoda stanovující výši mezibankovních poplatků – Dohoda omezující hospodářskou soutěž z hlediska účelu i z hlediska důsledku – Pojem ‚omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu‘ “

Ve věci C-228/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Kúria (Nejvyšší soud, Maďarsko) ze dne 6. března 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 3. dubna 2018, v řízení

Gazdasági Versenyhivatal

proti

Budapest Bank Nyrt.,

ING Bank NV Magyarországi Fióktelepe,

OTP Bank Nyrt.,

Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.,

Magyar Külkereskedelmi Bank Zrt.,

ERSTE Bank Hungary Zrt.,

Visa Europe Ltd,

MasterCard Europe SA,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan (zpravodaj), předseda senátu, I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič a C. Lycourgos, soudci,

generální advokát: M. Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: R. Șereș, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. června 2019,

* Jednací jazyk: maďarština.

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Gazdasági Versenyhivatal A. Kóhalmim a M. Nacsa, jako zmocněnci,
- za Budapest Bank Nyrt. původně L. Wallacherem, poté A. Kékutim, ügyvédek,
- za ING Bank NV Magyarországi Fióktelepe A. Kőmívesem, ügyvéd,
- za OTP Bank Nyrt. L. Rétim a P. Mezeim, ügyvédek,
- za Kereskedelmi és Hitelbank Zrt. Z. Hegymegi-Barakonyiem, ügyvéd,
- za Magyar Külkereskedelmi Bank Zrt. S. Szendrőem, ügyvéd,
- za ERSTE Bank Hungary Nyrt. L. Wallacherem, ügyvéd,
- za Visa Europe Ltd Z. Marosim a G. Fejesem, ügyvédek,
- za MasterCard Europe SA E. Ritter, ügyvéd,
- za maďarskou vládu Z. Fehérem, G. Koósem a G. Tornyaiem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi F. Castilla Contreras, jakož i V. Bottkem a I. Zaloguinem, jako zmocněnci,
- za Kontrolní úřad ESVO M. Sánchez Rydelskim a C. Zatschlerem, jakož i C. Simpson a C. Howdle, jako zmocněnci,

po vypořádaní stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 5. září 2019,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 101 odst. 1 SFEU.
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Gazdasági Versenyhivatal (orgán pro hospodářskou soutěž, Maďarsko) a šesti finančními institucemi, a to Budapest Bank Nyrt., maďarskou dceřinou společností společnosti ING Bank NV, OTP Bank Nyrt., Kereskedelmi és Hitelbank Zrt., Magyar Külkereskedelmi Bank Zrt. a ERSTE Bank Hungary Zrt., jakož i dvěma společnostmi poskytujícími karetní platební služby, a to Visa Europe Ltd (dále jen „Visa“) a MasterCard Europe SA (dále jen „MasterCard“), ve věci rozhodnutí orgánu pro hospodářskou soutěž, kterým tento konstatoval existenci protisoutěžní dohody týkající se mezibankovních poplatků.

Maďarské právo

- 3 Ustanovení § 11 odst. 1 *tisztességtelen piaci magatartás és a versenyszabályozás tilalmáról* 1996. évi LVII. törvény (zákon č. LVII z roku 1996 o zákazu nekalých obchodních praktik a praktik omezujících hospodářskou soutěž, dále jen „zákon o nekalých obchodních praktikách“) stanoví:

„Zakazují se veškeré dohody mezi podniky, jednání ve vzájemné shodě a veškerá rozhodnutí entit vytvořených podniky na základě svobody sdružování, entit veřejného práva tvořených podniky, sdružení podniků, a jiných podobných entit tvořených podniky [...], jejichž účelem nebo důsledkem je nebo může být vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže. Dohody uzavřené mezi podniky, které na sobě nejsou nezávislé, se za takové dohody nepovažují.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 4 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že v polovině 90. let Visa a MasterCard nebo jejich právní předchůdci na základě svých interních předpisů umožnili, aby finanční instituce vydávající jejich karty (dále jen „vydávající banky“) na jedné straně a finanční instituce poskytující obchodníkům služby, které jim umožňují přijímat tyto karty jako platební prostředek (dále jen „účtovací banky“), na straně druhé společně stanovily vyšší takzvaných vnitrostátních „mezibankovních poplatků“ účtovaných ve vztahu mezi oběma skupinami institucí, tedy částek placených druhou skupinou té první při každé platbě kartou.
- 5 Během let 1995 a 1996 zavedly banky, které začaly podnikat v odvětví karetních platebních služeb mnohostrannou spolupráci (dále jen „ fórum“), v jejímž rámci projednávaly jednotlivé otázky, ohledně nichž se mělo za to, že vyžadují spolupráci.
- 6 V rámci uvedeného fóra sedm bank, z nichž většina se připojila ke karetním platebním systémům zavedeným společnostmi Visa a MasterCard a představovaly velkou část vnitrostátního trhu vydávajících a účtovacích bank, rozhodlo po několika jednáních dne 24. dubna 1996 o znění dohody (dále jen „dohoda CSC“) týkající se určení minimální výše jednotného poplatku za služby, kterou mají platit jednotlivé kategorie obchodníků (dále jen „CSC“). Následně dne 28. srpna 1996 uzavřely dohodu, která vstoupila v platnost dne 1. října 1996 a kterou sjednotily vyšší mezibankovní poplatky za platby uskutečněné kartami vydanými bankou, která je členem karetního platebního systému nabízeného společnostmi Visa nebo MasterCard (dále jen „dohoda CMI“). *Kereskedelmi és Hitelbank* sjednala dohodu o CMI na účet společností Visa a MasterCard a ty ji uplatňovaly.
- 7 Konečně, dohoda CSC nebyla uvedenými sedmi bankami podepsána, ale mezibankovní poplatky, jichž se dohoda CMI týkala, měly jakožto součást nákladů nepřímý vliv na určení výše CSC. Zejména poplatky, na které se vztahuje dohoda CMI, působily jako spodní hranice při snižování CSC. Kromě toho sledování cílů stanovených v navrhované dohodě CSC hrálo roli při uzavření dohody o CMI a při výpočtu jednotných sazebníků týkajících se systémů Visa a MasterCard, i když k realizaci těchto cílů následně nedošlo.
- 8 Časem přistoupily k dohodě CMI další banky, které měly zájem o oblast karetních platebních služeb, a připojily se k činnosti fóra, takže počet bank podílejících se na dohodě dotčené ve věci v původním řízení dosáhl v průběhu roku 2006 čísla 22.
- 9 Dohoda CMI byla 31. ledna 2008, kdy orgán pro hospodářskou soutěž zahájil jí se týkající řízení, stále v platnosti.
- 10 K vypovězení dohody o CMI došlo s účinností k 30. červenci 2008.

- 11 V rozhodnutí vydaném dne 24. září 2009 (dále jen „rozhodnutí orgánu pro hospodářskou soutěž“) daný orgán konstatoval, že 22 bank, které se účastnily dohody CMI, jakož i společnosti Visa a MasterCard zaprvé tím, že stanovily výši a strukturu mezibankovního poplatku jednotně použitelného na systém Visa i MasterCard, jakož i na všechny banky, zadruhé tím, že stanovily rámec pro takovou dohodu ve svých interních nařízeních, a zatřetí tím, že ji usnadnily, uzavřely protisoutěžní dohodu, na kterou se nemůže vztahovat výjimka. Tímto jednáním od okamžiku, kdy k dohodě CMI přistoupily – datem počátku protisoutěžního jednání bylo datum nabytí účinnosti zákona o nekalých obchodních praktikách (1. leden 1997) u bank, které dohodu o CMI uzavřely, a v případě bank, které k ní později přistoupily, záleželo na okamžiku tohoto přistoupení, až do 30. července 2008 porušovaly § 11 odst. 1 uvedeného zákona a po 1. květnu 2004 i čl. 101 odst. 1 SFEU. Uvedené jednání představovalo nejen tzv. omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“ v tom smyslu, že předmětem dohody CMI bylo protisoutěžní jednání, ale rovněž tzv. omezení „z hlediska důsledku“ v tom smyslu, že daná dohoda měla omezující účinek na hospodářskou soutěž. Orgán pro hospodářskou soutěž uložil sedmi bankám, které původně dohodu CMI uzavřely, jakož i společností Visa a MasterCard pokuty různé výše.
- 12 Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (správní a pracovní soud hlavního města Budapešti, Maďarsko), k němuž Visa a MasterCard, jakož i šest bank, kterým byla uložena pokuta, podaly žalobu proti rozhodnutí orgánu pro hospodářskou soutěž, jejich návrh zamítl.
- 13 Fővárosi Törvényszék (soud hlavního města Budapešti, Maďarsko), který rozhodoval o odvolání podaném uvedenými účastníky řízení s výjimkou společnosti MasterCard, změnil rozhodnutí úřadu pro hospodářskou soutěž a z procesních důvodů ukončil řízení ve vztahu k maďarské dceřiné společnosti společnosti ING Bank. Pokud šlo o ostatní účastníky řízení, uvedené rozhodnutí zrušil a vrátil věc úřadu pro hospodářskou soutěž k novému rozhodnutí.
- 14 Úřad pro hospodářskou soutěž podal proti rozsudku Fővárosi Törvényszék (soud hlavního města Budapešti) kasační opravný prostředek k předkládajícímu soudu, Kúria (Nejvyšší soud, Maďarsko).
- 15 Předkládající soud se zaprvé zabývá tím, zda jedno určité jednání může vést ke konstatování porušení čl. 101 odst. 1 SFEU z důvodu svého protisoutěžního účelu a současně svých protisoutěžních důsledků jako samostatných základů.
- 16 Na jedné straně vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž a Evropská komise ve zvláště složitých věcech opírají svá rozhodnutí o dvojí základ, aby zabránily tomu, aby pozdější posouzení v rámci soudního přezkumu, které by se zčásti lišilo, věcně ovlivnilo rozhodnutí o uložení pokuty.
- 17 Na druhou stranu lze z použití spojky „nebo“ v čl. 101 odst. 1 SFEU vyvodit, že dohodu nelze považovat za dohodu, která vede k omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“ a současně „z hlediska důsledku“, jelikož rozhodnutí v tomto smyslu by bylo nejisté a rozporuplné.
- 18 Mimoto podmínky pro uplatnění výjimky a sankce nutně vyžadují odlišné posouzení podle toho, zda je dotčené omezení kvalifikováno jako omezení „z hlediska účelu“, nebo „z hlediska důsledku“, takže kvalifikace uvedeného omezení by se v každém případě dotkla merita věci. I když je podle předkládajícího soudu v případě omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu dotčený orgán pro hospodářskou soutěž povinen v závislosti na skutkovém kontextu provést důkladnou analýzu účinků dotčeného omezení, aby mohl rozhodnout o přiměřených sankcích a posoudit existenci podmínek pro výjimku, neznamená to, že by rozhodnutí, kterým se konstatuje a trestá protisoutěžní jednání, mohlo spočívat na dvojím základě.
- 19 Zadruhé se předkládající soud zabývá tím, zda lze dohodu CMI považovat za omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“. V tomto ohledu zdůrazňuje, že Komise ve své rozhodovací praxi nikdy nezaujala rozhodující stanovisko k otázce, zda podobné dohody mohou být považovány za dohody představující taková omezení. Odpověď na tuto otázku jasně neplyne ani z judikatury Soudního dvora.

Mimoto věc v původním řízení se liší od věcí až doposud zkoumaných Komisí a Soudním dvorem. Jeden z těchto rozdílů spočívá ve skutečnosti, že v předchozích věcech nebylo ověřováno, zda byly mezibankovní poplatky skutečně stanoveny na totožné úrovni.

- 20 V tomto ohledu předkládající soud poznamenává, že dohoda CMI nebyla čistě horizontální kartelovou dohodou o stanovení cen, neboť účastníky této dohody byly bez rozdílu vydávající i zúčtovací banky. Kromě toho i za předpokladu, že by byly společnosti Visa a MasterCard do dohody CMI přímo zapojeny, stanovovala by tato dohoda nikoliv prodejní a nákupní ceny, ale transakční podmínky týkající se jejich služeb. Předkládající soud rovněž zdůrazňuje, že se dohoda CMI týkala atypického a nedokonale konkurenčního trhu, jehož účinky lze napravit pouze určením pravidel. Konečně, uvedený soud zdůrazňuje skutečnost, že v minulosti byl trh z velké části charakterizován jednotnými cenami. Konkrétně poznamenává, že uplatňování odlišných mezibankovních poplatků by nebyla protisoutěžní pouze v případě, že by se ostatní soutěžní podmínky u společností Visa a MasterCard lišily, ale že v projednávaném případě nebyl v tomto smyslu dán žádný náznak.
- 21 Předkládající soud naopak uznává existenci argumentů umožňujících dospět k závěru, že dohoda CMI vedla k omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu. Zejména jedním z důvodů pro sjednocení cen stanovené danou dohodou je to, že se jednalo o nezbytnou podmínku dohody CSC. Jelikož však tento cíl okamžitě zanikl, neboť dohoda CSC ve skutečnosti nevznikla, nelze dohodě CMI přiznat jakýkoliv účinek. Kromě toho, i když takový subjektivní úmysl omezit hospodářskou soutěž mohl existovat, pokud ne u bank, které se této dohody účastnily, tak přinejmenším v povědomí společností Visa a MasterCard, subjektivní úmysly nemohou samy o sobě umožnit mít za to, že dohoda CMI sledovala cíl omezující hospodářskou soutěž.
- 22 Předkládající soud má za to, že nutnost zohlednit kromě samotného obsahu dohody, která údajně omezuje hospodářskou soutěž, i hospodářský a právní kontext, do kterého spadá, činí zvláště nejasným, kdy přezkum dohody z hlediska jejího účelu končí a začíná přezkum dohody z hlediska jejích důsledků.
- 23 A konečně, v rozsahu, v němž měl úřad pro hospodářskou soutěž za to, že dohoda CMI představovala omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“ rovněž z důvodu, že obsahovala nepřímé stanovení cen týkající se výše poplatků za služby hrazených obchodníky, má předkládající soud za to, že nejde o nepřímé stanovení cen.
- 24 Zatřetí a nakonec má předkládající soud pochybnosti o zapojení společnosti Visa do dohody CMI, a zejména o tom, zda lze mít za to, že byla stranou dané dohody, třebaže se přímo nepodílela na určení obsahu uvedené dohody, ale umožnila její uzavření a rovněž ji přijala a uplatňovala, nebo zda je třeba dospět spíše k závěru o existenci jednání ve vzájemné shodě mezi ní a bankami, které dohodu uzavřely. Daný soud se rovněž zabývá tím, zda je takové rozlišování nezbytné, přičemž podotkl, že by posouzení účasti společnosti Visa mohlo mít důsledky z hlediska odpovědnosti a uložených sankcí.
- 25 Za těchto podmínek se Kúria (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Je možné [čl. 101 odst. 1 SFEU] vykládat v tom smyslu, že určité jednání může být kvalifikováno jako porušení uvedeného ustanovení z hlediska svého protisoutěžního účelu a současně z hlediska svých protisoutěžních důsledků, jakkoliv na odlišných základech?
- 2) Je možné [čl. 101 odst. 1 SFEU] vykládat v tom smyslu, že dohoda [CMI] představuje omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu tím, že stanovuje pro [...] systémy společností Visa a MasterCard jednotnou výši mezibankovního poplatku placeného vydávajícím bankám protihodnotou za používání karet uvedených společností?

- 3) Je možné [čl. 101 odst. 1 SFEU] vykládat v tom smyslu že [Visa a MasterCard] jsou rovněž považovány za účastnice dohody [CMI], [přestože] se přímo nepodílely na určování jejího obsahu, ale umožnily její uzavření a rovněž ji přijaly a uplatňovaly, nebo je třeba dojít k závěru, že jednaly ve shodě s bankami, které danou dohodu uzavřely?
- 4) Lze čl. [101 odst. 1 SFEU] vykládat v tom smyslu, že pro účely konstatování porušení práva hospodářské soutěže není nezbytné rozlišovat, zda se věc vzhledem ke svému předmětu týká účasti jakožto účastníka dohody [CMI], nebo jednání ve vzájemné shodě s bankami, které jsou účastnicemi dané dohody?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 26 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 101 odst. 1 SFEU vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby bylo na určité protisoutěžní jednání nahlíženo tak, že jeho účelem i jeho důsledkem je omezení hospodářské soutěže ve smyslu uvedeného ustanovení.

K přípustnosti

- 27 Budapest Bank, ERSTE Bank Hungary a MasterCard tvrdí, že první otázka je nepřípustná. Uvedené dvě banky zejména uvádějí, že diskuse ve věci v původním řízení se týkala pouze kritérií pojmu omezení „z hlediska účelu“. Kromě toho měly samy maďarské soudy za to, že kvalifikace určitého jednání jako omezení z hlediska účelu, nebo z hlediska důsledku vyžaduje přezkum rozdílných okolností, takže otázka možnosti provést dvojí kvalifikaci na základě totožných skutečností vůbec nevystává. Podle společnosti MasterCard je první otázka hypotetická, jelikož nemá žádný dopad na výsledek sporu v původním řízení, a dále z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že předkládající soud může kvalifikovat určité jednání jako omezení z hlediska účelu, nebo jako omezení z hlediska důsledku, avšak neexistuje žádná povinnost jej kvalifikovat na dvojím základě.
- 28 Kromě toho, ač formálně nenamítá nepřípustnost první otázky, má OTP Bank za to, že je nezbytné ji přeformulovat vzhledem k tomu, že v její současné formulaci z ní jasně nevyplývá, v čem by byla relevantní s ohledem na spor v původním řízení, zatímco Magyar Külkereskedelmi Bank a maďarská vláda tvrdí, že uvedenou otázku nelze považovat za relevantní pro účely řešení sporu, jelikož podle uvedené banky dohoda CMI neomezuje hospodářskou soutěž z hlediska svého účelu ani z hlediska svého důsledku a jelikož by podle dané vlády současné posuzování účelu a důsledku téhož jednání bylo problematické, pouze kdyby porušovalo zásadu *ne bis in idem*, k čemuž v projednávaném případě nedošlo.
- 29 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je odmítnutí rozhodnout o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem možné pouze tehdy, je-li zjevné, že požadovaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 13. července 2006, Manfredi a další, C-295/04 až C-298/04, EU:C:2006:461, bod 27 a citovaná judikatura).
- 30 V projednávaném případě je nesporné, že rozhodnutí orgánu pro hospodářskou soutěž, který jak vyplývá z bodů 11 až 14 tohoto rozsudku, je předkládatelům kasačního opravného prostředku k předkládajícímu soudu, kvalifikuje dohodu CMI jako omezení z hlediska svého účelu i svých

důsledků. Za těchto podmínek nelze mít za to, že první otázka, kterou se předkládající soud táže právě na to, zda je taková dvojí kvalifikace slučitelná s čl. 101 odst. 1 SFEU, nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení či je hypotetická.

- 31 Mimoto žádná ze zvláštních okolností zdůrazněných účastníky řízení, kteří předložili vyjádření, nemůže toto konstatování zpochybnit. Zejména skutečnost, že některá z kvalifikací použitých ve vztahu k dohodě CMI nemusí být případně opodstatněná, skutečnost, že neexistuje žádná povinnost předkládajícího soudu kvalifikovat určité jednání na dvojím základě, nebo skutečnost, že dvojí kvalifikace dotčená v původním řízení neporušuje zásadu *ne bis in idem*, se týkají opodstatněnosti rozhodnutí orgánu pro hospodářskou soutěž, a nikoli přípustnosti první otázky.
- 32 První otázka je tudíž přípustná.

K věci samé

- 33 Úvodem je třeba připomenout, že k tomu, aby dohoda spadala pod zákaz uvedený v čl. 101 odst. 1 SFEU, musí být „jejím účelem nebo důsledkem“ vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu. Podle ustálené judikatury Soudního dvora počínaje rozsudkem ze dne 30. června 1966, LTM (56/65, EU:C:1966:38), vede alternativní povaha této podmínky určená spojkou „nebo“ nejdříve k nutnosti uvážít samotný účel dohody (rozsudky ze dne 26. listopadu 2015, Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, bod 16, a ze dne 20. ledna 2016, Toshiba Corporation v. Komise, C-373/14 P, EU:C:2016:26, bod 24).
- 34 Je-li tak prokázán protisoutěžní účel dohody, není třeba zkoumat její důsledky pro hospodářskou soutěž (rozsudky ze dne 26. listopadu 2015, Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, bod 17, a ze dne 20. ledna 2016, Toshiba Corporation v. Komise, C-373/14 P, EU:C:2016:26, bod 25).
- 35 Z judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že určité druhy koordinace mezi podniky vykazují dostatečný stupeň škodlivosti ve vztahu k hospodářské soutěži, aby bylo možné mít za to, že přezkum jejich důsledků není nutný. Tato judikatura souvisí s okolností, že některé formy koordinace mezi podniky mohou být považovány za škodlivé pro řádné fungování normální hospodářské soutěže již ze své povahy (rozsudky ze dne 11. září 2014, MasterCard a další v. Komise, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, body 184 a 185, a ze dne 20. ledna 2016, Toshiba Corporation v. Komise, C-373/14 P, EU:C:2016:26, bod 26).
- 36 Je tedy nesporné, že určitá koluzivní jednání, jako například jednání vedoucí k horizontálnímu určování cen kartely, mohou být považována za natolik způsobilá vyvolat negativní účinky, zejména na ceny, kvantitu nebo kvalitu zboží a služeb, že pro účely uplatnění čl. 101 odst. 1 SFEU lze mít za nepotřebné prokazovat, že mají konkrétní účinky na trh. Zkušenost totiž ukazuje, že taková jednání vedou ke snížení produkce a ke zvýšení ceny, což vrcholí špatným rozdělením zdrojů zejména ke škodě spotřebitelů (rozsudky ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 51, a ze dne 26. listopadu 2015, Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, bod 19).
- 37 S ohledem na judikaturu Soudního dvora připomenutou v bodech 35 a 36 tohoto rozsudku spočívá tedy zásadní právní kritérium pro určení, zda dohoda představuje omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“, v konstatování, že taková dohoda vykazuje sama o sobě dostatečný stupeň škodlivosti pro hospodářskou soutěž k tomu, aby bylo možné mít za to, že není třeba zkoumat její důsledky (rozsudek ze dne 26. listopadu 2015, Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, bod 20 a citovaná judikatura).

- 38 V případě, že analýza daného druhu koordinace mezi podniky neodhalí dostatečný stupeň škodlivosti pro hospodářskou soutěž, je třeba naproti tomu zkoumat jeho důsledky, a aby toto jednání podléhalo zákaz, shromáždit informace prokazující, že hospodářská soutěž byla fakticky buď vyloučena, nebo citelně omezena či narušena (rozsudek ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 52 a citovaná judikatura).
- 39 I když z judikatury Soudního dvora uvedené v bodech 33 až 38 tohoto rozsudku vyplývá, že je-li dohoda kvalifikována jako omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“ na základě čl. 101 odst. 1 SFEU, není nutné mimoto prokazovat účinky této dohody, aby bylo možné mít za to, že je na základě uvedeného ustanovení daná dohoda zakázána, přičemž Soudní dvůr již kromě toho konstatoval, pokud jde o jedno a totéž jednání, že účelem i důsledkem tohoto jednání bylo omezení hospodářské soutěže (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 1. října 1987, van Vlaamse Reisbureaus, 311/85, EU:C:1987:418, bod 17; ze dne 19. dubna 1988, Erauw-Jacquery, 27/87, EU:C:1988:183, body 14 a 15; ze dne 27. září 1988, Ahlström Osaakeyhtiö a další v. Komise, 89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 a 125/85 až 129/85, EU:C:1988:447, bod 13, jakož i ze dne 9. července 2015, InnoLux v. Komise, C-231/14 P, EU:C:2015:451, bod 72).
- 40 Z toho plyne, že skutečnost, že konstatování omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“ zbavuje příslušný orgán nebo soud nutnosti zkoumat jeho účinky, nikterak neznamená, že uvedený orgán nebo soud nemůže takový přezkum provést, považuje-li to za vhodné.
- 41 Úvahy uvedené v předchozím bodě nejsou nijak zpochybněny úvahami, na něž odkazuje předkládající soud a podle nichž by bylo v případě omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“ odůvodnění výjimky podle čl. 101 odst. 3 SFEU obtížnější než v případě omezení „z hlediska důsledku“ a dále by omezení „z hlediska účelu“ bylo sankcionováno přísněji než omezení „z hlediska důsledku“.
- 42 V tomto ohledu je třeba uvést, že skutečnost, že úvahy, na nichž je založena kvalifikace jednání jako omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“, jsou relevantní rovněž v rámci přezkumu toho, zda na toto omezení může být uplatněna výjimka na základě čl. 101 odst. 3 SFEU, nebo přezkumu sankce, kterou je třeba uložit v souvislosti s uvedeným omezením, nemá žádný dopad na možnost příslušného orgánu pro hospodářskou soutěž kvalifikovat jednání podniku jako jednání omezující na základě čl. 101 odst. 1 SFEU hospodářskou soutěž z hlediska svého účelu i z hlediska svých důsledků.
- 43 Konečně je třeba dodat, jak uvedl generální advokát v bodech 29 a 30 svého stanoviska, že možnost příslušného orgánu nebo soudu kvalifikovat určité protisoutěžní jednání současně jako omezení „z hlediska účelu“ i „z hlediska důsledku“ nemění nic na povinnosti tohoto orgánu nebo soudu podložit svá zjištění za tímto účelem nezbytnými důkazy a dále upřesnit, v jakém rozsahu se uvedené důkazy vztahují k jednomu, či druhému takto konstatovanému druhu omezení.
- 44 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 101 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby bylo na určité protisoutěžní jednání nahlíženo tak, že jeho účelem i jeho důsledkem je omezení hospodářské soutěže ve smyslu uvedeného ustanovení.

Ke druhé otázce

- 45 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 101 odst. 1 SFEU vykládán v tom smyslu, že mezibankovní dohoda, která stanoví jednotnou výši mezibankovního poplatku plynoucího v případě platby kartou bankám vydávajícím takové karty nabízené společnostmi poskytujícími karetní platební služby působícími na dotyčném vnitrostátním trhu, může být kvalifikována jako dohoda, jejímž „účelem“ je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže ve smyslu tohoto ustanovení.

K přípustnosti

- 46 Orgán pro hospodářskou soutěž, Magyar Külkereskedelmi Bank, MasterCard a maďarská vláda tvrdí, že druhá otázka je nepřijatelná z důvodu, že Soudnímu dvoru nepřísluší rozhodovat o konkrétním použití čl. 101 odst. 1 SFEU na skutkové okolnosti věci v původním řízení.
- 47 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci řízení upraveného v článku 267 SFEU, který je založen na jasné dělbě funkcí vnitrostátních soudů a Soudního dvora, se úkol posledně uvedeného soudu omezuje na výklad ustanovení unijního práva, kterých se týká položená otázka (rozsudek ze dne 14. března 2013, Allianz Hungária Biztosító a další, C-32/11, EU:C:2013:160, bod 29).
- 48 Soudní dvůr však při rozhodování o předběžné otázce může případně podat upřesnění, které by vnitrostátnímu soudu poskytovalo vodítko při jeho výkladu (rozsudek ze dne 13. července 2006, Manfredi a další, C-295/04 až C-298/04, EU:C:2006:461, bod 48 a citovaná judikatura). I když Soudní dvůr nemá v rámci článku 267 SFEU pravomoc použít ustanovení unijního práva na konkrétní případy, může nicméně poskytnout vnitrostátnímu soudu kritéria výkladu nezbytná k tomu, aby tento mohl rozhodnout spor (viz zejména rozsudky ze dne 26. ledna 1977, Gesellschaft für Überseehandel, 49/76, EU:C:1977:9, bod 4, a ze dne 8. července 1992, Knoch, C-102/91, EU:C:1992:303, bod 18).
- 49 V projednávaném případě z odůvodnění předkládacího rozhodnutí vyplývá, že předkládající soud v podstatě žádá Soudní dvůr, aby se vyslovil nikoliv ke konkrétnímu použití čl. 101 odst. 1 SFEU na okolnosti věci v původním řízení, nýbrž k tomu, zda mezibankovní dohoda, která stanoví jednotnou výši mezibankovního poplatku plynoucího v případě platby kartou bankám vydávajícím takové karty, může být s ohledem na uvedené ustanovení kvalifikována jako dohoda, jejímž účelem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže.
- 50 Druhá otázka je tudíž nepřijatelná.

K věci samé

- 51 Mimo úvahy uvedené v bodech 33 až 40 tohoto rozsudku Soudní dvůr již rozhodl, že při posuzování, zda dohoda mezi podniky nebo rozhodnutí sdružení podniků vykazují dostatečný stupeň škodlivosti pro hospodářskou soutěž, aby byly považovány za omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“ ve smyslu čl. 101 odst. 1 SFEU, je třeba se soustředit na obsah jejich ustanovení, na jejich cíle, jakož i na hospodářský a právní kontext, do kterého spadají. V rámci posuzování tohoto kontextu je třeba rovněž zohlednit povahu dotčeného zboží nebo služeb, jakož i skutečné podmínky fungování a strukturu dotčeného trhu nebo dotčených trhů (rozsudek ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 53 a citovaná judikatura).
- 52 Pokud jde o zohlednění cílů sledovaných opatřením, které je předmětem posouzení podle čl. 101 odst. 1 SFEU, Soudní dvůr již rozhodl, že skutečnost, že je určité opatření považováno za opatření sledující legitimní cíl, nevylučuje, že s ohledem na existenci jiného cíle sledovaného tímto opatřením, který musí být považován za protiprávní, rovněž vzhledem ke znění ustanovení toto opatření a kontextu, do kterého spadá, může být uvedené opatření považováno za opatření, jehož účelem je omezení hospodářské soutěže (viz rozsudek ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 70).
- 53 Kromě toho, ačkoli úmysl účastníků není k určení omezující povahy dohody mezi podniky nezbytný, vnitrostátním a unijním orgánům pro hospodářskou soutěž nebo soudům nic nezakazuje, aby jej zohlednily (rozsudek ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 54 a citovaná judikatura).

- 54 Navíc pojem „omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu“ musí být vykládán restriktivně. Pod hrozbou zbavení Komise povinnosti prokázat konkrétní účinky na trh v případě dohod, o kterých není nijak prokázáno, že škodí normálnímu fungování hospodářské soutěže svou samotnou povahou, totiž lze pojem „omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu“ použít pouze na určité druhy koordinace mezi podniky, které vykazují dostatečný stupeň škodlivosti pro hospodářskou soutěž, aby bylo možné mít za to, že přezkum jejich účinků není nutný. Okolnost, že druhy dohod uvedené v čl. 101 odst. 1 SFEU netvoří taxativní výčet zakázaných koluzí, je v tomto ohledu irelevantní (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 58 a citovaná judikatura).
- 55 V případě, že by dotčená dohoda nemohla být považována za dohodu s protisoutěžním účelem, by bylo třeba posoudit, zda může být považována za zakázanou z důvodu narušování hospodářské soutěže, které je jejím důsledkem. Jak Soudní dvůr opakovaně rozhodl, za tímto účelem je třeba zkoumat hospodářskou soutěž ve skutečném rámci, v němž by probíhala, kdyby tato dohoda neexistovala, aby bylo možné posoudit její dopad na parametry hospodářské soutěže, jako jsou zejména cena, kvantita a kvalita výrobků nebo služeb (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. září 2014, MasterCard a další v. Komise, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, body 161 a 164, jakož i citovaná judikatura).
- 56 V projednávaném případě ze spisu předloženého Soudnímu dvoru plyne, že v oblasti otevřených systémů platebních karet je možné identifikovat tři různé trhy, a to především „mezisystémový trh“, na němž spolu soutěží jednotlivé karetní systémy, dále „vydavatelský trh“, v jehož rámci vydávající banky soutěží o zákazníky-majitele bankovních karet, a konečně „zúčtovací trh“, na němž soutěží zúčtovací banky o zákazníky z řad obchodníků.
- 57 Podle informací poskytnutých předkládajícím soudem měl orgán pro hospodářskou soutěž ve svém rozhodnutí za to, že dohoda CMI omezovala hospodářskou soutěž z hlediska svého účelu, zejména proto, že zaprvé neutralizovala nejvýznamnější prvek hospodářské soutěže v oblasti cen na mezisystémovém trhu v Maďarsku, zadruhé že jí samotné banky přiznaly roli omezující hospodářskou soutěž na zúčtovacím trhu v tomto členském státě a zatřetí že nutně narušila hospodářskou soutěž na uvedeném trhu.
- 58 Před Soudním dvorem orgán pro hospodářskou soutěž, maďarská vláda a Komise v tomto smyslu rovněž tvrdily, že dohoda CMI představovala omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“, jelikož zahrnovala nepřímé určení poplatků za služby, které mají cenovou funkci na zúčtovacím trhu v Maďarsku. Naproti tomu šest bank dotčených ve věci v původním řízení, jakož i Visa a MasterCard zpochybňují, že by tomu tak bylo.
- 59 Pokud jde o to, zda s ohledem na relevantní skutečnosti charakterizující situaci v původním řízení a hospodářský a právní kontext, do kterého spadá, může být taková dohoda, jako je dohoda CMI, kvalifikována jako omezení „z hlediska účelu“, je třeba zdůraznit, že jak vyplývá z bodu 47 tohoto rozsudku, přísluší předkládajícímu soudu, aby s konečnou platností posoudil, zda předmětem dohody CMI bylo omezení hospodářské soutěže. Soudní dvůr ostatně nemá k dispozici všechny poznatky, které by mohly být v tomto ohledu relevantní.
- 60 Co se týče poznatků, které byly Soudnímu dvoru skutečně předloženy, je třeba poznamenat, že pokud jde nejprve o obsah dohody CMI, je nesporné, že tato dohoda sjednotila výši mezibankovních poplatků, které zúčtovací banky platily vydávajícím bankám, pokud byla platební transakce provedena kartou vydanou bankou, která byla členem karetního platebního systému nabízeného společnostmi Visa nebo MasterCard.
- 61 V tomto ohledu je třeba konstatovat, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 53 svého stanoviska, že z hlediska hospodářské soutěže mezi oběma karetními platebními systémy ani z hlediska hospodářské soutěže mezi zúčtovacími bankami, pokud jde o poplatky za služby, taková

dohoda, jako je dohoda CMI, nestanoví přímo nákupní nebo prodejní ceny, ale sjednocuje jeden z aspektů nákladů, které hradí zúčtovací banky vydávajícím bankám za služby poskytnuté v důsledku používání platebních karet vydaných posledně uvedenými bankami jakožto platebních prostředků.

- 62 Bez ohledu na tuto úvahu ze samotného znění čl. 101 odst. 1 písm. a) SFEU vyplývá, že dohodu, která stanoví „[...] nepřímou nákupní nebo prodejní ceny“, lze rovněž považovat za dohodu, jejímž cílem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu. Vystává tedy otázka, zda lze mít za to, že taková dohoda, jako je dohoda CMI, spadá do nepřímého stanovení cen ve smyslu uvedeného ustanovení tím, že nepřímou stanovovala poplatky za služby.
- 63 Kromě toho ze znění čl. 101 odst. 1 písm. a) SFEU a především z výrazu „zejména“ vyplývá, jak bylo uvedeno v bodě 54 tohoto rozsudku, že druhy dohod uvedené v čl. 101 odst. 1 SFEU netvoří taxativní výčet zakázaných koluzí, jelikož jiné druhy dohod mohou být kvalifikovány jako omezení „z hlediska účelu“, pokud se taková kvalifikace provádí v souladu s požadavky vyplývajícími z judikatury Soudního dvora připomenuté v bodech 33 až 39, 47 a 51 až 55 tohoto rozsudku. Nelze tudíž bez dalšího vyloučit ani to, aby taková dohoda, jako je dohoda CMI, byla kvalifikována jako omezení „z hlediska účelu“, jelikož neutralizuje konkurenční prvek mezi dvěma karetními platebními systémy.
- 64 V tomto ohledu z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že v dohodě o CMI byly stanoveny jednotné výše mezibankovních poplatků za různé platební transakce prováděné prostřednictvím karet nabízených společnostmi Visa a MasterCard. Kromě toho vzrostla část již dříve jednotných poplatků, ale jiná část byla zachována na stejné úrovni jako do té doby. Během platnosti dohody CMI, tedy v období od 1. října 1996 do 30. července 2008, se výše mezibankovních poplatků několikrát snížila.
- 65 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru sice vyplývá, že v dohodě CMI byly pro účely stanovení mezibankovních poplatků uvedeny konkrétní procentní podíly a částky, avšak obsah této dohody nutně nesvědčí o omezení „z hlediska účelu“ vzhledem k tomu, že její ustanovení nebyla škodlivá pro hospodářskou soutěž.
- 66 Dále, co se týče cílů sledovaných dohodou CMI, Soudní dvůr již rozhodl, že pokud jde o takové dvoustranné karetní platební systémy, jako jsou systémy nabízené společnostmi Visa a MasterCard, musí příslušný orgán nebo soud analyzovat požadavky na rovnováhu mezi vydavatelskými a zúčtovacími činnostmi v rámci dotčeného platebního systému za účelem určení, zda obsah dohody nebo rozhodnutí sdružení podniků odhaluje existenci omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“ ve smyslu čl. 101 odst. 1 SFEU (v tomto smyslu rozsudek ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, body 76 a 77).
- 67 Při posuzování, zda je koordinace mezi podniky z povahy věci škodlivá pro řádné fungování hospodářské soutěže, je totiž třeba zohlednit všechny relevantní okolnosti zejména s ohledem na povahu dotčených služeb, jakož i na skutečné podmínky fungování a struktury trhů, které se týkají hospodářského či právního kontextu, do kterého uvedená koordinace spadá, a není důležité, zda taková okolnost spadá do relevantního trhu (rozsudek ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 78).
- 68 Tak tomu musí být zejména tehdy, jestliže tato okolnost spočívá právě v zohlednění existence interakcí mezi relevantním trhem a jiným spojeným trhem, a tím spíše, jestliže existují interakce mezi dvěma složkami systému dvoustranné povahy (rozsudek ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 79).
- 69 Pokud v projednávaném případě poznatky uvedené ve spisu předloženém Soudnímu dvoru naznačují, že dohoda CMI sledovala několik cílů, je na předkládajícím soudu, aby určil, který nebo které z těchto cílů jsou skutečně prokázány.

- 70 V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že sledování cílů stanovených v dohodě CSC hrálo, třebaže tato dohoda nevstoupila v platnost, roli při uzavření dohody CMI a ve výpočtu jednotných tarifů v ní stanovených. Předmětem dohody CSC přitom bylo právě určit pro jednotlivé kategorie obchodníků minimální výše jednotného poplatku za služby, kterou měli tito obchodníci platit.
- 71 Nicméně některé skutečnosti obsažené ve spise předloženém Soudnímu dvoru nasvědčují tomu, že cílem dohody CMI bylo zajistit určitou rovnováhu mezi vydavatelskými a zúčtovacími aktivitami v rámci karetního platebního systému dotčeného v původním řízení.
- 72 Na jedné straně byly zejména mezibankovní poplatky sjednoceny prostřednictvím nikoliv minimálních nebo maximálních výší, ale prostřednictvím pevných částek. Pokud by cíl dohody CMI spočíval pouze v zajištění toho, aby obchodníci platili poplatky za služby dosahující určité výše, mohli účastníci této dohody stanovit pouze minimální výši mezibankovních poplatků. Na druhé straně, zatímco mezibankovní poplatek je hrazen vydávajícími bankám jako protihodnota za služby poskytnuté při používání platební karty, ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že v průběhu let 2006 a 2007 byly banky společnostmi MasterCard a Visa informovány, že nákladové studie, které obě provedly, ukázaly, že výše poplatků stanovených v dohodě CMI nepostačovala k pokrytí všech nákladů hrazených vydávajícími bankami.
- 73 Nelze přitom vyloučit, že takové poznatky naznačují, že dohoda CMI sledovala cíl spočívající nikoliv v zajištění minimální výše poplatků za služby, ale v zavedení určité rovnováhy mezi „vydavatelskými“ a „zúčtovacími činnostmi“ v rámci každého karetního platebního systému dotčeného ve věci v původním řízení, tak aby bylo zajištěno, že některé náklady vzniklé používáním karet v rámci platebních transakcí budou pokryty při současné ochraně těchto systémů před nežádoucími účinky, které by plynuly z příliš vysokých mezibankovních poplatků, jakož i případně poplatků za služby.
- 74 Předkládající soud rovněž uvádí, že dohoda CMI tím, že neutralizovala hospodářskou soutěž mezi oběma karetními platebními systémy dotčenými v původním řízení, pokud jde o nákladový aspekt, který představují mezibankovní poplatky, mohla mít za následek posílení hospodářské soutěže mezi těmito systémy v jiných ohledech. Daný soud zejména uvádí, že rozhodnutí orgánu pro hospodářskou soutěž i kasační opravný prostředek, který mu byl předložen, vycházejí z předpokladu, že vlastnosti produktů nabízených společnostmi Visa a MasterCard jsou v podstatě totožné. Uvedený soud přitom zdůrazňuje, že tyto charakteristiky se mohly během období, kdy docházelo k protisoutěžnímu jednání vytýkanému v projednávaném případě, měnit. Podle téhož soudu mohlo sjednocení mezibankovních poplatků vyvolat hospodářskou soutěž, pokud jde o ostatní vlastnosti, obchodní podmínky a ceny těchto produktů.
- 75 Pokud tomu tak skutečně bylo, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu, lze omezení hospodářské soutěže na trhu platebních systémů v Maďarsku, které je v rozporu s čl. 101 odst. 1 SFEU, konstatovat pouze po posouzení hospodářské soutěže, která by na tomto trhu probíhala, kdyby dohoda CMI neexistovala, což je posouzení, které jak vyplývá z bodu 55 tohoto rozsudku, spadá do přezkumu účinků dané dohody.
- 76 Jak totiž uvedl generální advokát v bodech 54 a 63 až 73 svého stanoviska, k odůvodnění toho, aby byla dohoda kvalifikována jako omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“, aniž by bylo třeba provést analýzu jejích účinků, musí existovat dostatečně rozsáhlá a spolehlivá zkušenost k tomu, aby bylo možné mít za to, že tato dohoda je ze své povahy škodlivá pro řádné fungování hospodářské soutěže.
- 77 Přitom v projednávaném případě, co se zaprvé týče hospodářské soutěže mezi oběma karetními platebními systémy, poznatky, které má Soudní dvůr k dispozici, neumožňují určit, zda odstranění hospodářské soutěže mezi společnostmi Visa a MasterCard, pokud jde o nákladový aspekt představovaný mezibankovními poplatky, samo o sobě odhaluje stupeň škodlivosti ve vztahu k hospodářské soutěži dostačující k tomu, aby bylo možné mít za to, že přezkum jejích účinků není nutný. V tomto ohledu je kromě úvah uvedených v bodech 74 a 75 tohoto rozsudku třeba

poznámenat, že argumenty předložené Soudnímu dvoru, jejichž cílem je prokázat, že v projednávaném případě existuje omezení „z hlediska účelu“, spočívají hlavně v tvrzení, že existence stejné výše mezibankovních poplatků v obou těchto systémech posílila protisoutěžní účinky vyplývající ze sjednocení těchto poplatků v rámci každého z nich.

- 78 Pokud jde dále o zúčtovací trh v Maďarsku, i za předpokladu, že by dohoda CMI měla za cíl zejména stanovit minimální výši poplatků za služby, nebyl Soudnímu dvoru předložen dostatek poznatků umožňujících prokázat, že tato dohoda vykazovala stupeň škodlivosti ve vztahu k hospodářské soutěži na uvedeném trhu dostatečný k tomu, aby mohlo být konstatováno omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“. Je však na předkládajícím soudu, aby provedl ověření, která jsou v tomto ohledu nezbytná.
- 79 Zejména v projednávané věci skutečnosti předložené za tímto účelem s výhradou týchž ověření neumožňují dospět k závěru, že existují dostatečně obecné a neměnné zkušenosti k tomu, aby bylo možné mít za to, že škodlivá povaha takové dohody, jako je dohoda dotčená v původním řízení, pro hospodářskou soutěž odůvodňuje zdržení se jakéhokoli přezkumu konkrétních účinků této dohody na hospodářskou soutěž. Skutečnosti, o které se v tomto ohledu opírají orgán pro hospodářskou soutěž, maďarská vláda a Komise, a to především rozhodovací praxe uvedeného orgánu, jakož i judikatura unijních soudů, za současného stavu prokazují právě nutnost provést důkladný přezkum účinků takové dohody za účelem ověření, zda tato skutečně měla za následek zavedení minimální výše poplatku za služby a zda s ohledem na situaci, která by nastala, kdyby tato dohoda neexistovala, omezovala hospodářskou soutěž z hlediska svých důsledků.
- 80 A konečně, pokud jde o kontext, do kterého dohoda CMI zapadala, je zaprvé pravda, jak tvrdí Komise, že složitost karetních platebních systémů takového typu, jako je systém dotčený v původním řízení, dvoustranná povaha těchto systémů jako taková ani existence vertikálních vztahů mezi různými typy dotčených hospodářských subjektů nemohou samy o sobě bránit tomu, aby byla dohoda CMI kvalifikována jako omezení „z hlediska účelu“ (obdobně viz rozsudek ze dne 14. března 2013, Allianz Hungária Biztosító a další, C-32/11, EU:C:2013:160, bod 43 a citovaná judikatura). Nic to však nemění na tom, že takový protisoutěžní cíl musí být prokázán.
- 81 Zadrhé bylo před Soudním dvorem tvrzeno, že hospodářská soutěž mezi karetními platebními systémy v Maďarsku vedla nikoliv ke snížení, ale ke zvýšení mezibankovních poplatků, což je v rozporu s nastolováním cenové disciplíny, kterou se hospodářská soutěž v tržním hospodářství zpravidla projevuje. Podle těchto poznatků to vyplývá zejména ze skutečnosti, že obchodníci mohou vyvíjet pouze omezený tlak na stanovení mezibankovních poplatků, zatímco vydávající banky mají zájem na dosažení vyšších příjmů z provizí.
- 82 V případě, že by předkládající soud musel rovněž konstatovat, že existují *a priori* vážné náznaky, které by mohly prokázat, že dohoda CMI vedla k takovému tlaku na zvyšování, nebo přinejmenším protichůdné nebo dvojznačné poznatky v tomto ohledu, nemohl by uvedený soud tyto náznaky nebo poznatky opomenout v rámci přezkumu existence omezení „z hlediska účelu“ v projednávané věci. Na rozdíl od toho, co lze podle všeho vyvodit z písemných vyjádření Komise v tomto ohledu, je totiž skutečnost, že by v případě neexistence dohody o CMI byla výše mezibankovních poplatků vyplývající z hospodářské soutěže vyšší, relevantní pro účely zkoumání existence omezení vyplývajícího z této dohody, jelikož taková okolnost souvisí právě s protisoutěžním předmětem vytýkaným uvedené dohodě, pokud jde o zúčtovací trh v Maďarsku, a sice že tatáž dohoda omezila snížení mezibankovních poplatků a tím pádem i tlak na snižování, kterým by obchodníci mohli působit na zúčtovací banky za účelem dosažení snížení poplatků za služby.
- 83 Pokud by navíc existovaly závažné indicie, že pokud by nebyla dohoda CMI uzavřena, následoval by tlak na zvýšení mezibankovních poplatků, takže by nebylo možné tvrdit, že tato dohoda představovala omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“ na zúčtovacím trhu v Maďarsku, bylo by třeba provést důkladný přezkum účinků uvedené dohody, v jehož rámci by v souladu s judikaturou

připomenutou v bodě 55 tohoto rozsudku bylo třeba zkoumat hospodářskou soutěž v situaci, kdy by dohoda neexistovala, aby bylo možné posoudit její dopad na parametry hospodářské soutěže a ověřit tak, zda skutečně měla omezující účinky na hospodářskou soutěž.

- 84 Zatřetí a za poslední je třeba uvést, že v rámci přezkumu toho, zda dohoda CMI může být kvalifikována jako omezení „z hlediska účelu“, se jeví být rovněž relevantní okolnost zdůrazněná předkládajícím soudem, a to že banky, které byly účastnicemi dané dohody, představovaly bez rozdílu subjekty přímo dotčené mezibankovními poplatky, tedy vydávající i zúčtovací banky, jejichž postavení se ostatně často prolíná.
- 85 Taková okolnost sice sama o sobě zejména nijak nebrání konstatování omezení hospodářské soutěže „z hlediska účelu“ takovou dohodou, jako je dohoda dotčená v původním řízení, avšak může být do jisté míry relevantní v rámci ověření toho, zda dohoda CMI měla za cíl zajistit určitou rovnováhu v rámci každého z karetních platebních systémů dotčených v projednávané věci. Nejenže se totiž vydávající a zúčtovací banky mohly snažit prostřednictvím dané dohody nalézt způsob sladění svých případně rozdílných zájmů, ale banky, které byly přítomny na vydavatelském i na zúčtovacím trhu, možná chtěly dosáhnout také výše mezibankovních poplatků, která by umožňovala co nejlépe chránit jejich aktivity na obou těchto trzích.
- 86 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět, že čl. 101 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že mezibankovní dohoda, která stanoví jednotnou výši mezibankovního poplatku plynoucího v případě platby kartou bankám vydávajícím takové karty nabízené společnostmi poskytujícími karetní platební služby působícími na dotčeném vnitrostátním trhu, nemůže být kvalifikována jako dohoda, jejímž „účelem“ je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže ve smyslu tohoto ustanovení, ledaže by dotčená dohoda mohla být s ohledem na své znění, cíle a kontext považována za vykazující stupeň škodlivosti pro hospodářskou soutěž dostatečný k tomu, aby mohla být takto kvalifikována, což musí ověřit předkládající soud.

Ke třetí a čtvrté otázce

- 87 Podstatou třetí a čtvrté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 101 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že je nezbytné upřesnit povahu zapojení společností poskytujících karetní platební služby, které se přímo nepodílely na určení obsahu mezibankovní dohody považované za protisoutěžní na základě uvedeného ustanovení, ale umožnily její uzavření a rovněž ji přijaly a uplatňovaly, a pokud ano, zda takové společnosti musí být považovány za účastnice uvedené dohody nebo za jednatelce, podle uvedeného ustanovení, ve vzájemné shodě s bankami, které dohodu uzavřely.
- 88 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že třetí a čtvrtá otázka jsou položeny pro případ, že by předkládající soud v následném řízení musel poskytnout vodítka, která by byla v souladu s unijním právem. Uvedený soud zejména uvádí, že Fővárosi Törvényszék (soud hlavního města Budapešti) se v rozsudku, který je předmětem kasačního opravného prostředku, jenž mu byl předložen, nezabýval otázkou zapojení společnosti Visa do dohody CMI z hlediska unijního práva a společnost Visa k tomuto aspektu nepodala k předkládajícímu soudu vedlejší kasační opravný prostředek.
- 89 Kromě toho MasterCard na jednání před Soudním dvorem uvedla, že spor v původním řízení nemá žádný dopad na její právní postavení, jelikož jak rovněž vyplývá z předkládacího rozhodnutí, MasterCard proti rozsudku vydanému v prvním stupni Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (správní a pracovní soud hlavního města Budapešti) k Fővárosi Törvényszék (soud hlavního města Budapešti) odvolání nepodala.

- 90 Z toho plyne, jak výslovně uznává předkládající soud, že výklad unijního práva, který se snaží získat třetí a čtvrtou otázkou, není nezbytný k tomu, aby mohl rozhodnout spor, který mu byl již předložen, ale mohl by být užitečný v rámci případného budoucího vnitrostátního řízení.
- 91 Za těchto podmínek musí být s ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 29 tohoto rozsudku třetí a čtvrtá otázka považovány z důvodu své hypotetické povahy za nepřípustné.

K nákladům řízení

- 92 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 101 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby bylo na určité protisoutěžní jednání nahlíženo tak, že jeho účelem i jeho důsledkem je omezení hospodářské soutěže ve smyslu uvedeného ustanovení.
- 2) Článek 101 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že mezibankovní dohoda, která stanoví jednotnou výši mezibankovního poplatku plynoucího v případě platby kartou bankám vydávajícím takové karty nabízené společnostmi poskytujícími karetní platební služby působícími na dotčeném vnitrostátním trhu, nemůže být kvalifikována jako dohoda, jejímž „účelem“ je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže ve smyslu tohoto ustanovení, ledaže by dotčená dohoda mohla být s ohledem na své znění, cíle a kontext považována za vykazující stupeň škodlivosti pro hospodářskou soutěž dostatečný k tomu, aby mohla být takto kvalifikována, což musí ověřit předkládající soud.

Podpisy